

Bemærkninger til forslaget

I. *Forhandlingerne i Wien om konventionelle væbnede styrker i Europa: Baggrund, forhandlingsforløb og resultater.*

Forhandlingerne om konventionelle væbnede styrker i Europa (CFE-forhandlingerne) blev indledt i Wien den 9. marts 1989. Efter syv forhandlingsrunder, som strakte sig over godt tyve måneder, afsluttedes forhandlingerne om Traktaten om Konventionelle Væbnede Styrker i Europa (CFE-traktaten) kun tre dage, inden undertegnelsen skulle finde sted. Traktaten blev undertegnet i Paris den 19. november 1990, umiddelbart forud for åbningen af topmødet fra 19.-21. november 1990 mellem stats- og regeringscheferne for de (daværende) 34 CSCE-lande, deltagerne i Konferencen om Sikkerhed og Samarbejde i Europa.

Grundlaget for CFE-forhandlingerne var et mandat, som blev vedtaget ved afslutningen af CSCE-opfølgingsmødet i Wien fra 1986 - 89 og optaget som bilag til slutdokumentet fra dette møde. Under Wien-opfølgingsmødet fandt der separate CFE-mandatdrøftelser sted mellem de 16 NATO-lande på den ene side og de (daværende) 7 Warszawapagt-lande på den anden side på grundlag af en række erklæringer og kommuniker fra de to alliancer om forhandling om konventionel stabilitet i Europa.

Efter forslag fra de vestlige lande blev CFE-forhandlingerne ifølge mandatet udskilt som en selvstændig forhandling inden for rammerne af CSCE-processen og med en begrænset deltagerkreds bestående af de (oprindelige) 23 CSCE-stater, der er (var) medlemmer af NATO eller Warszawapagten.

I modsætning til de resultatløse forhandlinger om gensidige og balancerede styrkereduktioner, MBFR-forhandlingerne, som førtes i Wien fra 1973 - 89, der havde begrænset deltagerkreds, og som var geografisk begrænset til Centraleuropa, kom CFE-forhandlingerne til at omfatte samtlige medlemmer af de to militære alliancer og alle medlemsstaternes territorier på det europæiske kontinent fra Atlanterhavet til Ural.

I følge CFE-mandatet var formålet med forhandlingerne at styrke stabiliteten og sikkerheden i Europa gennem tilvejebringelse af en stabil og sikker lige-

vægt på lavere niveauer for deltagernes konventionelle væbnede styrker, inklusive konventionelle våben og udstyr. Det var endvidere et hovedformål at fjerne evnen til at iværksætte overraskelsesangreb og indlede offensive operationer i stor målestok. Disse mål skulle bl.a. nås gennem reduktioner og begrænsninger, samt fastsættelse af lige lofter og andre relevante foranstaltninger, herunder regionale differentieringer med henblik på at afhjælpe uligheder inden for anvendelsesområdet.

Det blev fastslået i mandatet, at forhandlingsstanden var de landbaserede konventionelle væbnede styrker på deltagernes territorier i Europa fra Atlanterhavet til Ural, og at nukleare og kemiske våben samt flådestyrker ikke ville være omfattet af forhandlingerne. Det fremgik endvidere af mandatet, at de aftaler, som forudsås indgået som resultat af forhandlingerne, skulle være folkeretligt bindende.

NATO-landenes oprindelige forhandlingsoplæg indeholdt alene forslag om materielbegrænsninger for så vidt angik kampvogne, pansrede mandskabsvogne og artilleri som værende de våbenkategorier, der er afgørende for evnen til at iværksætte overraskelsesangreb og større offensive operationer på landjorden og dermed til at erobre og fastholde territorium. For disse tre våbenkategoriers vedkommende foreslog man oprindeligt fra vestlig side, at hver af de to alliancers gruppe af medlemslande tilsammen højst måtte besidde 20.000 kampvogne, 28.000 pansrede mandskabsvogne og 16.500 artilleripjecer. NATO-landenes forslag sigtede mod at reducere de to alliancers beholdninger af de pågældende våbenkategorier til niveauer, der lå 10-15% under NATO-landenes aktuelle beholdninger.

Warszawapagtens første oplæg omfattede, foruden identiske lofter for kampvogne og pansrede mandskabsvogne, og et noget højere loft (24.000) for artilleri, også forslag om lofter for personel og flystyrker. I sommeren 1989 udvidede NATO-landene deres forhandlingsforslag til også at omfatte lofter for kampfly og kamphelikoptere, henholdsvis 5.700 og 1.900. Warszawapagtens senere reviderede forslag vedrørende flystyrkerne var henholdsvis 4.700 og 1.900. Endvidere foreslog USA, at de stationerede